

N F SP

NORSK FORENING FOR SPILLPROBLEMATIKK

NORWEGIAN ASSOCIATION ON GAMBLING AND GAMING PROBLEMS

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Skien 02.08.22

HØRINGSSVAR – FORSLAG OM NY PENGESPILLFORSKRIFT

Vi viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 09.05.22. Norsk Forening for Spillproblematikk (NFSP) er en frittstående interesseforening innen feltet penge- og dataspill. Et av våre formål er å påvirke de politiske rammebetingelsene for pengespill og andre spill med sikte på å redusere problemenes omfang. Dette gjelder både på individ-, familie- og folkehelsenivå. Vårt høringssvar er gitt ut fra dette formålet.

NFSP viser til ny lov om pengespills hovedpunkter og støtter at ansvar for alt pengespillregelverk samles under Kulturdepartementet. Vi sier oss enige i at man kan forvente at dette vil gi et mer helhetlig perspektiv på pengespillpolitikken og gi grunnlag for sammenhengende og større fokus på økt ansvarlighet hos alle aktører som lovlig tilbyr pengespill i Norge.

NFSP støtter ny lov om pengespills hovedpunkt om at enerettsmodellen opprettholdes og at forbudet mot at utenlandske pengespillselskap kan tilby eller markedsføre pengespill mot det norske markedet videreføres. Fra vårt synspunkt er det ikke ønskelig at utenlandske aktører skal få lisens til å tilby pengespill i Norge. Med en slik ordning ville vi se en sterk økning i spilltilbud og ikke minst reklame. I kjølvannet av dette kunne man frykte en enda større økning i utvikling av problemspill.

Slik vi leser forskriften fastsetter den virkemidler som støtter opp om det ovenfor nevnte og for å hindre problemspill, imidlertid kunne forskriften, slik vi ser det, på en del punkter vært mer restriktiv.

Lotterier og pengespill i dataspill: Det er vårt synspunkt at både lov og forskrift burde regulert økonomiske transaksjoner i dataspill. Vi tenker her særlig på kjøp av Loot-bokser, kjøp og salg av skins og gambling i spillene. Det er beklagelig at disse transaksjonene som har

sterke likhetspunkter med lotterier og pengespill og som i størst grad berører unge og sårbare, får fortsette som før.

Unge, pengespill og aldersgrenser: NFSP er opptatt av å beskytte barn og unge mot pengespill. Det er bra at pengespill i Norge har 18-års aldersgrense og at de fleste spill er registrert. Vi ser imidlertid med bekymring på at forskriften i Del I, kap.3, §13 åpner opp for at pengespill som krever tillatelse og som har lav risiko for spilleproblemer kan i særlige tilfeller unntas fra aldersgrensen.

Vi kan ikke se at noen pengespill vil være å anbefale for barn under 18 år. Selv om slike spill i utgangspunktet vil kunne synes harmløse, vil de fungere som en opplæring i pengespill og kunne føre til problemutvikling senere.

I forskriftens kapittel 14 som omhandler særlige regler for Poker NM med lokale kvalifiseringsturneringer, står det heller ikke noe om aldersgrense for å delta. Vi mener det bør være 18 års aldersgrense også her og at forskriften bør understreke denne ved å ta den inn i teksten.

I Del III, kap.9, Særlige regler om skrapelodd, kan vi ikke se at det står at det er aldersgrense for kjøp av skrapelodd. Vi mener denne bør være 18 år og at det bør presiseres i forskriften. Også skrapelodd bør inngå i registrert spill hvor tapsgrenser er gjeldende.

Markedsføring og reklame for pengespill: NFSP har en særlig bekymring når det gjelder reklame for pengespill. Når det gjelder reklame fra utenlandske aktører, støtter vi at ny lov og forskrift gir Lotteritilsynet flere virkemidler for å hindre utenlandske aktører å nå et norsk marked.

Dersom lovens- og også forskriftens hovedformål er å forebygge spilleproblemer og andre negative konsekvenser av pengespill, er det vår oppfatning at de begge må ta det vi vet om skadevirkningene av reklame for pengespill på fullt alvor og forby også reklame fra norske lovlige aktører. Reklame for et spillingselskap er i realiteten reklame for alle spillingselskap. Publikum skiller i liten grad mellom reklame for lovlige norske aktører og utenlandske spillingselskap uten lisens i Norge.

Det er NFSP syn at pengespill er et skadelig produkt og at det er myndighetenes oppgave å beskytte befolkningen mot slike. Pengespill bør ses på samme måte som andre skadelige produkter som tobakk og alkohol. Reklame for pengespill bør derfor etter vårt syn forbys på lik linje som reklame for tobakk og alkohol. Det er godt belegg i forskning for at reklame for pengespill i størst grad berører de som har et spilleproblem eller som er i en risikosone for å utvikle alvorlig problemspill.

I del I, kap.4, §14 i forskriften anføres det at enerettstilbyderne skal tilpasse den samlede markedsføringen etter det markedsføringstrykket de møter fra aktører uten tillatelse i Norge. Vi ser dette som en tilpasning til kanaliseringargumentet som gir en håpløs og stadig eskalerende økning av markedsføringen fra norske lovlige aktører med innføring av nye spill og spillobjekter.

Kanaliseringsargumentet er, slik vi ser det usolidarisk og uansvarlig spillpolitikk. Det medfører at man for lovlige norske pengespill etterstreber likhet med utenlandske spillerselskaps tilbud og reklametrykk, noe som gjør at et selskap som Norsk Tipping stadig flytter grenser for hva som er ansvarlig spill og markedsføring. En slik utvikling har vi sett med etablering av kasinospill på nett. Dette er en svært uheldig praksis med tanke på utvikling av problemspill.

Vi foreslår også at forskriften bør inneholde en § der lovlige norske spilltilbydere ikke gis anledning til å sende direktemarkedsføring til spillere som en gang har utestengt seg fra spillene deres. Vi antar at disse spillerne er problemspillere som strever med å avstå fra pengespill og som ikke bør utsettes for den fristelsen som direktereklame er.

Kulturdepartementet bør også se på hvordan enkelte norske influencere markedsfører pengespill på Instagram ved å legge lenke til utenlandske spilltilbydere. NFSP står sammen med Stiftelsen Dam og Actis og ber om at departementet vurderer om norske statsborgere som på ulikt vis er engasjert av utenlandske spillerselskap med å markedsføre pengespill uten tillatelse i Norge kan sanksjoneres.

Kong Kasino: Vi vet fra både befolkningsundersøkelsene og samtalestatistikkene fra Hjelpelinjen at når det gjelder norske lovlige pengespill, så er det kasinospill som Norsk Tippings Kong Kasino som skaper flest problemer. Dette er nettspill i form av hjulspill eller automatspill, dvs. slike spill som ble presentert på spillautomater før disse ble forbudt i 2007. Dette er samme type spill som skapte problemer den gangen som også skaper flest problemer i dag. Disse spillene har flyttet seg fra automater som sto i mange dagligvarebutikker til mobiltelefonen og er altså enda mer tilgjengelige. Norsk Tipping peker på at dette spillet hos dem er det med flest avhengighetsskapende egenskaper. Kong Kasino har størst vekst og Norsk Tipping gjør nå tiltak for å minske synligheten av kasinospillet for at færrest mulig skal spille det.

Det er derfor vårt syn at Staten v/Kulturdepartementet bør ta ansvarlig spilltilbydelse på alvor og som en start ta det mest avhengighetsskapende pengespillet, nettkasinospillet Kong Kasino ut av Norsk Tippings portefølje.

Tapsgrenser: I del II, kap 6, §26 Anføres det at total tapsgrense hos Norsk Tipping ikke skal overstige kr. 20 000,- pr måned. Det er vår oppfatning at denne tapsgrensen er for høy. Den er av en slik størrelse at den er fullt ut i stand til å ødelegge en vanlig familieøkonomi. Med et månedlig tap av en slik størrelse, vil man kunne pådra seg en betydelig gjeld.

Når det gjelder maksimal tapsgrense for enkelte spill, omtalt i §27, spør vi hvorfor månedlig tapsgrense for Belago (kr. 4400,-) er betraktelig høyere enn for Multix (kr. 2700,-). Belago er oppstilt i bingolokaler, der kanskje de med lavest inntekt og flest sosiale problem oppholder seg og spiller pengespill. Vi ønsker videre å peke på at månedlig tapsgrense for Kong Kasino er satt så høyt som kr.7500,-. Dette er, som før nevnt, et nettkasinospill med godt dokumenterte avhengighetsskapende egenskaper som i hovedsak spilles av problemspillere og som Norsk Tipping peker på at færrest mulig bør spille. Vi ber om at Kulturdepartementet

igjen ser på tapsgrensene, setter disse ned og lar lavere tapsgrenser inngå i forskriftens §26 og §27.

Pengespill og alkoholsalg: Vi vet fra forskning at kombinasjonen alkoholbruk og pengespill er uheldig. Alkoholpåvirkning påvirker impulsive handlinger, gir svekket dømmekraft og med det evnen til å sette grenser for egen spillatferd. I del II, kap.6, §34 bør det gjøres en tilføyelse hvor det står at Multix og Belago ikke kan utplasseres på steder hvor det selges alkohol.

Slik vi ser det, bør Norsk Tipping med sitt mangeårige fokus på spillansvar, gå foran med et godt eksempel og ikke ha sine automater oppsatt på travbaner der det selges alkohol. På sikt bør Norsk Rikstoto også forberede alkoholfrihet på sine arenaer. De bør ikke kunne opprette nye spillterminaler på pub og restaurant der det er alkoholsalg. Det er vårt forslag at det bør planlegges en avvikling av Norsk Rikstotos kommisjonær-virksomhet der dette er kombinert med alkoholsalg.

Bingo: NFSP hilser velkommen at forskriften legger opp til en bedre regulering av bingospill, nå med innføring av tapsgrenser, registrert spill og spillpauser i hvert bingolokale. Det er positivt at det foreslås at alle elektroniske spill tilknyttet bingolokale skal være registrert. Vi etterspør imidlertid en sentral tapsgrense som ikke muliggjør at man kan gå mellom ulike bingolokaler og tape større beløp. Det bør være et felles registreringssystem for bingolokalene. Det bør videre forskriftsfestes at ekskluderingsmuligheten for bingospill bør være lett synlig, og ikke som nå, svært vanskelig å finne.

Ønske om et sentralt fellesregister: NFSP støtter Actis' forslag om et sentralt felles register for alle pengespill, med mulighet for utestengelse fra alle lovlige pengespill i Norge. Dette tror vi vil bety mye for å hindre økning av problemspill. Det vil utvilsomt styrke den norske enerettsmodellen og være en betydelig videreutvikling av ansvarlighetsarbeidet.

Forskning: I dag medfører pengespill ikke bare personlige og familiemessige tragedier men utgjør også en betydelig kostnad for det norske samfunnet. Det understreker behovet for økt satsning på forskning og forebygging av pengespillproblemer. Vi støtter Nasjonalt kompetansesenter for spillforskning, SPILLFORSK, tre spesifikke kommentarer nevnt i deres høringssvar vedrørende forslaget til ny pengespillforskrift.

Med vennlig hilsen

Ingjerd Meen Lorvik
Leder Norsk Forening for Spillproblematikk